EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 31.7.2012
COM(2012) 433 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Strategi för hållbar konkurrenskraft inom byggsektorn

{SWD(2012) 236 final}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

Strategi för hållbar konkurrenskraft inom byggsektorn

1. INLEDNING

Byggsektorn spelar en viktig roll för EU:s ekonomi. Den genererar nästan 10 % av BNP och skapar 20 miljoner arbetstillfällen, huvudsakligen inom mikroföretag och små företag. Byggsektorn är också en viktig förbrukare av insatsvaror (t.ex. råvaror, kemikalier, elektrisk och elektronisk utrustning) samt närliggande tjänster. Byggsektorns ekonomiska betydelse gör att den i hög grad kan påverka ekonomin i stort.

Byggnadsarbetenas kvalitet har också en direkt inverkan på livskvaliteten för människorna i EU. Byggnaders energiprestanda och resurseffektiviteten inom produktion och transport samt användning av produkter för att uppföra byggnader och infrastruktur påverkar energi, klimatförändringar och miljö i mycket hög grad.

Byggföretagens konkurrenskraft är därför en viktig fråga inte bara för tillväxt och sysselsättning i allmänhet, utan även för att säkra en hållbar utveckling inom sektorn.

Med rätt stöd skulle byggsektorn verkligen kunna bidra till att skapa arbetstillfällen[1], genom att öka verksamheten inom vissa mycket lovande områden såsom byggnadsrenovering och infrastruktur. Detta stöd kan t.ex. vara strategier för att öka efterfrågan, men också strategier för att uppmuntra investeringar. Byggsektorn spelar därför en viktig roll för att målen i Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla ska uppnås. I sitt meddelande *Energifärdplan för 2050*[2] påpekar dessutom kommissionen att bättre energieffektivitet i nya och befintliga byggnader är av avgörande betydelse för omställningen av EU:s energisystem.

En hållbar byggsektor spelar en avgärande roll för att EU ska nå det långsiktiga målet att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 %. Enligt kommissions meddelande *Färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppssnålt samhälle 2050*[3] skulle fastighetssektorn, om den optimerar sin kostnadseffektivitet, kunna bidra med en minskning på 40–50 % 2030 och omkring 90 % 2050. De investeringar som krävs komer att påverka den europeiska byggsektorns konkurrenskraft på ett påtagligt sätt. Sektorn har också en viktig roll att spela när det gäller anpassningen till klimatförändring och förmågan att stå emot naturkatastrofer och katastrofer som orsakas av människan genom att främja långsiktiga, katastrofsäkra investeringar.

Byggsektorn står dock inför en rad strukturella problem. Många företag lider brist på kvalificerad arbetskraft, man har svårt att locka till sig ungdomar på grund av arbetsförhållandena, innovationskapaciteten är begränsad och det förekommer odeklarerat

---

1 Det uppskattas att 275 000 nya arbetstillfällen skulle kunna skapas inom sektorn fram till 2020. Cedefop: *Skills, Demand and Supply* 2010, s. 96 - http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

2 KOM(2011) 885/2.

3 KOM(2011) 112.

arbete. Mer allmänt kan sektorns nuvarande situation kännetecknas av tre grundläggande faktorer:

För det första är byggsektorn är en av de branscher som drabbats hårdast av den ekonomiska krisen (byggnads- och infrastrukturarbeten minskade med 16 % mellan januari 2008 och november 2011 i de 27 EU-länderna[4]). För det andra har konkurrensen från icke-europeiska aktörer ökat inte bara på internationella marknader utan också på den inre marknaden, i synnerhet när det gäller infrastrukturprojekt. Denna externa konkurrens sker inte alltid på lika villkor eftersom företagen i EU ofta har betydligt större omkostnader än icke-europeiska företag. Slutligen har energi- och miljöfrågor skapat en ny dynamik mellan företag och stimulerat olika offentliga initiativ som har blivit nyckelfaktorer för konkurrensen på marknaden. Byggföretagen har redan gjort betydande framsteg, men för att EU:s klimat-, energi- och miljömål ska kunna uppnås kommer det att krävas betydande förändringar som byggsektorn kommer att ha svårt att genomföra utan lämpligt politiska stöd.

I detta meddelande presenteras de viktigaste utmaningar som byggsektorn står inför i dag och fram till 2020 när det gäller investeringar, personal, miljökrav, lagstiftning och marknadstillgång. Även initiativ för att stödja sektorn läggs fram. På kort sikt läggs tonvikten på behovet av att stödja tillväxt och sysselsättning i byggsektorn för att kunna hantera krisen. På längre sikt krävs det en gemensam och samordnad strategi på EU-nivå för att få värdekedjan att fungera bättre, särskilt genom frivilliga partnerskap mellan den privata och den offentliga sektorn och, i förekommande fall, ett lämpligt regelverk.

2. LÄGE OCH HUVUDSAKLIGA UTMANINGAR

Den mycket skiftande verksamhet som utförs inom de enskilda branscherna i byggsektorn resulterar i olika socioekonomiska, organisatoriska, kulturella och tekniska villkor och företagen måste kunna anpassa sig till nya regler och marknadsmöjligheter.

Vissa av de globala utmaningarna kan bli förutsättningar för hållbar tillväxt på medellång sikt, förutsatt att lämpliga åtgärder vidtas redan nu. Detta kan leda till att en rad tjänster utvecklas inom t.ex. hälsa och säkerhet, energieffektivitet, grönt byggande, motståndskraft mot katastrofer, inomhusklimat, återanvändning/återvinning/materialåtervinning och konstruktion. Om man möter dessa utmaningar på lämpligt sätt kan de också öppna för nya marknadsmöjligheter.

2.1 Allmän makroekonomisk bakgrund

Finanskrisen har drabbat byggsektorn hårt. Det har skett kraftiga minskningar i efterfrågan särskilt på marknaden för privatbostäder, men också på t.ex. marknaden för infrastruktur. Utvecklingen skiljer sig åt från ett EU-land till ett annat. I vissa EU-länder var den spruckna bostadsbubblan en av de utlösande faktorerna och detta har fortsatt att bidra till att verksamheten inom sektorn minskat kraftigt[5]. I andra länder drabbas sektorn i synnerhet av nedgången på kreditmarknaderna. Åtstramningarna i de offentliga utgifterna till följd av krisen kommer att sätta ytterligare press på investeringar i infrastrukturarbeten.

---

4 Eurostats pressmeddelande 169/2011 av den 17 november 2011.

5 Exempelvis minskade produktionsindex justerat i förhållande till antalet arbetsdagar med 49 % i Spanien och med 76 % i Irland från det första kvartalet 2007 till det andra kvartalet 2011 – Källa: Eurostat.

För att hantera krisen har vissa länder satsat på **stimulanspaket**, med t.ex. inledande investeringar i infrastrukturprojekt, reducerad moms för nybyggnad eller renovering av byggnader, förmånliga bolåneräntor osv. Dock är det endast de metoder som omfattar åtgärder som syftar till att utveckla färdigheter och kvalifikationer, innovation och ”grön” ekonomi som också kommer att få långsiktiga effekter för sektorns konkurrenskraft. Detta visar behovet av en ändamålsenlig politik som stimulerar tillväxt och sysselsättning på kort sikt men som också främjar en omstrukturering av byggsektorn på längre sikt.

2.2 En effektiv värdekedja

Marknaden för EU:s byggsektor men också sektorn i sig är **mycket fragmenterad**, med många mikroföretag, stora skillnaderna mellan EU-länderna när det gäller effektiviteten inom sektorn och stora svårigheter att sprida god praxis. En bättre integrerad värdekedja skulle på ett markant sätt öka möjligheterna för att samarbetet skulle ge upphov till spridningseffekter i form av innovation.

Behovet av kvalificerad arbetskraft kommer att öka på byggarbetsplatserna och i mindre utsträckning för byggvarutillverkarna. Man kommer också att behöva ersätta det stora antalet kvalificerade arbetstagare som kommer att gå i pension före 2020[6] – dessa står för mer än två tredjedelar av sysselsättningen inom bygg-, industri- och transportsektorn. Denna bestående brist på kvalificerad arbetskraft beror å ena sidan på att sektorn inte är särskilt attraktiv för ungdomar och å andra sidan på det ökade behovet av kompetens som motsvarar särskilda kvalifikationer, som utbildningssystemen (och arbetsmarknaden) har svårt att tillhandahålla. Övergången till ett resurseffektivt och utsläppssnålt samhälle kommer också att medföra viktiga strukturella förändringar inom byggsektorn, eftersom den måste anpassa sig efter och förutse behoven av kompetens och färdigheter inom dessa områden. Det gäller särskilt att förbereda arbetskraften på att uppföra nära-nollenergibyggnader, oavsett om det gäller nybyggnader eller renovering. Införandet av möjliggörande teknik och användningen av flexibla arbetsmetoder kommer också att kräva förändringar när det gäller färdigheter och kvalifikationer inom byggsektorn.

I jämförelse med industrin i allmänhet investerar byggsektorn fortfarande ganska lite i **forskning och innovation**. Detta kan emellertid förklaras av det stora behovet av arbetskraft och det faktum att byggföretagens huvudsakliga intresse är att integrera befintlig extern teknisk utveckling i sin verksamhet. För att kunna hantera den höga förbrukningen av insatsvaror (såsom metalliska mineraler och icke-metalliska mineraler, kemikalier och trä) och den stora avfallsproduktionen, kommer byggsektorn förmodligen att öka sina investeringar i forskning och innovation. Dessutom utvecklar sektorn allt fler material som är enklare att samla in och återanvända samt system eller byggnadslösningar som gör det lättare att riva byggnader och återanvända material. Dessa ansträngningar ligger i linje med de nya grundläggande kraven i förordningen om byggprodukter när det gäller hållbar användning av naturresurser samt med råvaruinitiativet, så till vida att bästa praxis för insamling och hantering av avfall utvecklas, särskilt när det gäller återvinning/återanvändning av värdefulla material från avfall. Stöd ges också till forskning om ekonomiska incitament för återvinning/materialåtervinning. Det krävs dock både EU-initiativ och nationella initiativ för att påskynda genomförandet av innovativa lösningar och utbyte av god praxis.

---

[6] Cedefop: *Skills, Demand and Supply* 2010, s. 93 - http://www.cedefop.europa.eu/en/Files/3052_en.pdf.

2.3 Ett utsläppssnålt samhälle

Som angavs i **omarbetningen av direktivet om byggnaders energiprestanda**[7] kommer övergången till nära-nollenergibyggnader[8] att bli en stor utmaning för byggsektorn. Marknaden har flera år på sig för att anpassa sig men det krävs stöd till alla marknadsaktörer, allt från myndigheter (som ska införliva direktivet två år i förväg) till företag, arkitekter, ingenjörer, byggherrar osv. Det kommer också att krävas anpassning på områden som finansieringsstruktur, upphandling, utbildning och marknadsföring.

Antalet **lågenergihus** ökar, men har ännu inte nått en kritisk massa och ansträngningarna för att förbättra energieffektiviteten och integrera förnybara energikällor går långsamt. En effektiv efterlevnad av regelverket bör tillsammans med en lämplig skattepolitik bidra till att nå den kritiska massa som krävs.

Även när det gäller **renovering av befintliga byggnader** måste ytterligare ansträngningar göras för att öka energibesparingarna. Dessutom är antalet befintliga byggnader som genomgår omfattande renovering relativt blygsamt. I dokumenten *En strategi för hållbar och trygg energiförsörjning på en konkurrensutsatt marknad*[9], *Färdplan för ett konkurrenskraftigt utsläppssnålt samhälle 2050*[10] och *Energifärdplanen för 2050*[11] poängteras därför att det behövs fler insatser inom byggsektorn, särskilt för att främja renovering. Denna linje behöver följas i fortsättningen också.

Transportinfrastrukturen har en enorm inverkan på miljön. Den förbrukar stora mängder energi och råmaterial samt genererar stora mängder avfall. Infrastrukturnät måste ge betydande stöd till ett mer hållbart Europa.

2.4 Konkurrens mellan byggföretagen inom EU och på internationella marknader

Konkurrensen på EU:s marknader har förbättrats tack vara tillämpningen av direktiven om offentlig upphandling och tjänstedirektivet samt antagandet av europeiska byggstandarder (Eurokoderna). Företagen i EU konkurrerar dock inte alltid på lika villkor, särskilt inte med **företag utanför EU,** som ofta omfattas av mindre stränga sociala och miljörelaterade krav eller får statligt stöd. Medlemsstaterna bör se till att företagen i EU och utanför EU konkurrerar på lika villkor om offentliga kontrakt, utan att detta äventyrar det som EU uppnått på miljöområdet och det sociala området.

Situationen på **de internationella marknaderna** är ännu kärvare. Företagen möter ofta stora svårigheter, inte bara ur teknisk synvinkel utan också när det gäller konkurrensvillkoren i andra länder, t.ex. i Kina, som begränsar möjligheterna att få tillträde till dessa marknader. Eftersom de europeiska bygg- och anläggningsmarknaderna förväntas växa i långsammare takt än de framväxande marknaderna, kommer byggsektorn att behöva utveckla och bibehålla ett starkare globalt perspektiv. Det är viktigt för EU:s byggföretag att länder utanför EU gör det möjligt för dem att konkurrera om offentliga kontrakt. EU bör i högre grad unyttja sitt inflytande för att få länder utanför EU att förhandla om att ytterligare öppna både sina kommersiella marknader och marknaderna för offentlig upphandling. EU bör också undersöka

---

7 Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EG av 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda.
8 Närmare uppgifter om gällande bestämmelser finns i artiklarna 2.2 och 9 i direktiv 2010/31/EU.
9 KOM(2010) 639 slutlig.
10 KOM(2011) 112 slutlig.
11 KOM(2011) 885 slutlig.

eventuella diskriminerande metoder vid offentlig upphandling och inleda samråd med de berörda länderna för att lösa tvister som gäller marknadstillträde.

3. EU-STRATEGI FÖR HÅLLBAR KONKURRENSKRAFT I BYGGSEKTORN

För att möta de utmaningar som beskrivs ovan har man utarbetat en strategi för det kommande årtiondet. Strategin ska komplettera de strategier som företagen inom byggsektorn själva har utarbetat för att förbättra konkurrenskraften och hantera samhällsförändringarna.

EU-strategin har följande fem centrala mål: a) Att främja gynnsamma investeringsvillkor. b) Att förbättra personalsituationen inom byggsektorn. c) Att förbättra resurseffektivitet, miljöprestanda och affärsmöjligheter. d) Att stärka den inre marknaden för byggsektorn. e) Att främja EU:s byggföretags globala konkurrenskraft. Varje mål omfattar olika utmaningar: t.ex. är gynnsamma investeringsvillkor en förutsättning för att främja tillväxt, forskning och innovation och ett utsläppssnålt samhälle. För att öka värdekedjans effektivitet och införa innovativa lösningar, särskilt med hänsyn till ett utsläppssnålt samhälle, måste företagen ha en kompetent och kunnig personal. Å ena sidan lägger man i strategin fram rekommendationer som skulle kunna lösa de ekonomiska och sysselsättningsmässiga problemen inom byggsektorn på kort till medellång sikt. Å andra sidan innehåller den en rad rekommendationer med ett långsiktigt perspektiv för att säkra varaktiga effekter för sektorns konkurrenskraft.

3.1 Att främja gynnsamma investeringsvillkor

Projekt som rör byggnadsrenovering och transeuropeiska nät kan ge ny kraft åt tillväxten inom byggsektorn och samtidigt bidra till att målen i EU:s energipolitiska, transportpolitiska och sammanhållningspolitiska mål uppnås. En kampanj mot sena betalningar kommer dessutom att ge byggentreprenörerna större ekonomisk bärkraft, särskilt hantverkare och små byggföretag, samt göra det lättare för dem att få tillgång till kredit. På längre sikt bör byggsektorn öka sin innovationsförmåga för att förbättra produktiviteten samt öka mervärde och miljöprestanda i alla delar av värdekedjan.

3.1.1 Åtgärder på kort sikt

Särskild vikt bör läggas vid att uppmuntra ***byggnadsrenovering och underhåll av infrastruktur***, som står för en betydande del av byggsektorns totala sysselsättning och produktion. Det är i synnerhet den nuvarande andelen byggandsrenovationer[12] och praxis när det gäller energieffektivitetsförbättringar som inte är tillräckliga för att energisparmålen i Europa 2020-strategin ska uppnås. Om man förverkligar det föreslagna målet att renovera 3 % av alla offentliga byggnader[13] (en fördubbling av den nuvarande nivån) samt 2 % av det totala byggnadsbeståndet[14] för att nå kostnadsoptimala nivåer, skulle detta inte bara bidra till att uppnå de gemensamma målen utan också öka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen på lokal nivå i hela EU. För att dessa förbättringar ska godtas måste dock att ett antal rättsliga, ekonomiska och finansiella hinder övervinnas.

---

12 I genomsnitt renoveras 1,2 % av de befintliga byggnaderna i EU varje år.

13 Europaparlamentets och rådets kompromisstext till ett nytt direktiv om energieffektivitet (ännu inte godkänt).

14 Färdplan för ett resurseffektivt Europa, KOM(2011) 571 slutlig.

För det första bör medlemsstaterna på ett korrekt sätt **genomföra och kontrollera efterlevnaden av direktivet om byggnaders energiprestanda**[15]. I vissa medlemsstater hindrar en låg ambitionsnivå och bristande efterlevnad i fråga om energiregler för byggnader energieffektiviteten, och byggsektorn får därför inte det stöd den behöver.

Skatteincitament[16] ***och finansiella stödåtgärder*** är mycket väl accepterade av marknadsaktörerna och främjar renovering av befintliga byggnader. Dock varierar de nationella systemen och deras inverkan kraftigt. Ett utbyte av erfarenheter kan därför ge bättre förståelse för eventuella effekter ur olika synvinklar och öka medvetenheten om riskerna med ofullständigt genomförande och oförutsedda konsekvenser. Man bör också eftersträva komplementaritet mellan dessa nationella system å ena sidan, och de instrument som finansieras av privata medel eller med hjälp av EU-medel å den andra, i syfte att maximera hävstångseffekten.

EU tillhandahåller stöd och finansiering genom olika typer av mekanismer och medlemsstaterna bör utnyttja dessa i högre grad. ***Strukturfonderna och Sammanhållningsfonden*** (2007–2013) kan användas för investeringar i energieffektivitet och förnybar energi, inte bara i offentliga och kommersiella byggnader utan även i befintliga bostäder. Finansieringstekniska instrument som Jessica ger dessutom möjlighet att investera i små projekt för stadsutveckling och förnyelse som inte skulle ha finansierats via normala marknadsmekanismer. Aktiefonder och lånegarantier från Europeiska investeringsbanken (EIB), Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling (EBRD) och Europeiska fonden för energieffektivitet (EEEF) ger tillsammans med projektutvecklingsstöd till de slutliga stödmottagarna, till exempel via Elena, också möjligheter att påverka offentliga bidrag.

Genom att utveckla tjänster för att utforma, bygga och driva ***mindre renoveringsprojekt*** med ***avtalsenliga garantier för byggnadernas prestanda*** skulle man kunna främja investeringar i energieffektiv renovering. Detta marknadssegment blir allt mer intressant, inte bara för energitjänstföretag utan också för små specialiserade entreprenörer som eventuellt också skulle kunna erbjuda höga energiprestanda för ett antal byggtjänster. Offentliga myndigheter skulle kunna stödja utvecklingen av sådana tjänster, särskilt vid offentlig upphandling och inom bostadssektorn, och av försäkringsprodukter som skulle kunna täcka de tekniska riskerna för prestandagarantierna. I synnerhet bör myndigheter se till att aktiv energihushållning och smart energimätning ingår vid renoveringsarbeten.

Slutligen är det viktigt att byggföretagen har tillgång till sina egna finansiella resurser inom rimlig tid. I det nya direktivet om ***sena betalningar***[17] införs strängare regler. Offentliga myndigheters betalningsperioder gentemot företag harmoniseras, den lagstadgade straffräntan för sena betalningar höjs och företagen ges rätt att få ersättning för sina indrivningskostnader. I samband med översynen av EU:s direktiv om offentlig upphandling föreslog kommissionen att medlemsstaterna ska kunna föreskriva att underleverantörer får begära direktbetalning från den upphandlande myndigheten för varor, byggentreprenader och tjänster som tillhandahållits till huvudentreprenören i samband med fullgörandet av kontraktet.

---

15 Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda (omarbetning), EUT L 153, 18.6.2010, s. 13.

16 Exempelvis reducerade momssatser, förmånliga räntesatser, koldioxid- och energiskatter samt riktade subventioner.

17 Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (omarbetning) EUT L 48, 23.2.2011.

Kommissionen gör följande:

- I slutet av 2012 kommer kommissionen att lägga fram en analys av olika europeiska och nationella finansieringsinstrument som ger stöd till energieffektiva byggnader. Kommissionen kommer också eventuellt att lägga fram rekommendationer om hur offentlig finansiering skulle kunna utnyttjas bättre för att främja byggnadsrenovering.

- Kommissionen kommer under 2013 att lägga fram de preliminära slutsatserna av ett pågående pilotprojekt för att undersöka möjligheterna att inrätta försäkringssystem som kan omfatta avtalsenliga prestandagarantier och gränsöverskridande tjänster, särskilt för små byggentreprenörer.

- Kommissionen kommer under 2012 att inleda en informationskampanj för företag om hur man kan bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner i alla medlemsstater.

- I samband med direktivet om sena betalningar kommer kommissionen under 2012 att genomföra ett pilotprojekt om snabb och effektiv indrivning av utestående fordringar av små och medelstora företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Att utveckla eller utöka lämpliga program för projekt som rör reparation, underhåll och renovering med ambitiösa hållbarhetsmål, och att utvärdera möjligheten att använda relevanta skatte- och finansieringsinstrument (reducerad momssats, riktade subventioner osv.) och kreditmekanismer för att främja renoveringsprojekt med ambitiösa hållbarhetsmål.

- Att främja användning av finansieringsinstrument och program för stöd till projektutveckling som erbjuds genom strukturfonderna, Europeiska investeringsbanken, Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling och Europeiska fonden för energieffektivitet till mindre renoveringsprojekt med avtalsenliga garantier för byggnaders prestanda, däribland förhandstilldelning av medel ur strukturfonderna till energieffektiva byggnader.

3.1.2 Åtgärder på medellång och lång sikt

I det nya förslaget till en europeisk sammanhållningspolitik för 2014–2020[18] läggs ännu större vikt vid stöd till investeringar som gäller EU:s klimat- och energimål. Man föreslår bl.a. att nästan fördubbla det belopp som anslås för hållbar energi under innevarande period. I förslaget föreslås också att en betydande del av strukturfonderna och Sammanhållningsfonden anslås till investeringar som stöder övergången till ett utsläppssnålt samhälle, i synnerhet inom energieffektivitet och förnybar energi, inklusive för byggnadsrenovering. Finansieringsinstrument kommer med största sannolikhet att spela en viktigare roll i framtiden genom skräddarsydda investeringar i energieffektivitet och förnybar energi, både i stadsinfrastruktur och i byggsektorn.

Utvecklingen av ett stamnät (enligt Europeiska kommissionens förslag) för att säkra effektiva kombinerade transportförbindelser mellan EU:s huvudstäder och andra storstäder, hamnar,

[18] KOM(2011) 615 slutlig.

flygplatser och viktiga ekonomiska centrum, har stor betydelse för ekonomin. Europeiska kommissionen lade den 19 oktober 2011 fram ett nytt åtgärdspaket för att skapa en gynnsam ram för utveckling av ***det transeuropeiska transportnätet (TEN-T)***. Paketet omfattar de reviderade riktlinjerna för det transeuropeiska transportnätet, den nya fonden för ett sammankopplat Europa med en total budget på 50 miljarder euro samt ett förslag till ett tidigt införande av projektobligationer tillsammans med Europeiska investeringsbanken.

Målet är att ett heltäckande nät ska vara på plats senast den 31 december 2050, medan stamnätet ska vara genomfört som en prioriterad åtgärd senast den 31 december 2030. Stamnätskorridorerna, som Europeiska kommissionen föreslog den 19 oktober 2011, och deras plattformar kommer att föra samman de berörda medlemsstaterna och andra berörda parter, t.ex. infrastrukturförvaltare och användare, för att garantera samordning, samarbete och öppenhet. Utöver dessa förslag kommer det att bli nödvändigt att anpassa de nationella administrativa förfarandena för att garantera ett smidigt genomförande av gränsöverskridande sträckor av näten.

I ***forskning och innovation*** ska både teknikorienterad verksamhet[19] och socioekonomisk forskning om marknadsbaserade instrument och efterfrågeinstrument (utbildning, offentlig upphandling, standardisering, försäkring osv.) ingå för att forskningen snabbare ska kunna omsättas i innovativa lösningar. För detta krävs ett bredare partnerskap med olika intressen inom initiativen, som kommer att finansieras av olika europeiska finansieringsinstrument, så att man uppnår ett bredare marknadsperspektiv och kan skapa en kritisk massa. I detta avseende kan befintliga initiativ som t.ex. det offentlig-privata partnerskapet energieffektiva byggnader, kulturarv, smarta städer och samhällen och **reFINE** (forskning för framtida infrastrukturnätverk i Europa) utgöra en grund för att utveckla sådana partnerskap. EU:s sammanhållningspolitik kan ge stöd till forskning och innovation på dessa områden inom ramen för nationella program och kommer också att fortsätta att lägga stor vikt vid att stärka de små och medelstora företagens konkurrenskraft, inklusive deras användning av IKT. Utvecklingen av innovationsstrategier för smart specialisering, som kommissionen föreslagit som en förutsättning för att använda strukturfonderna under den kommande programperioden 2014–2020, kommer att bidra till mer riktat stöd från fonderna och en strategi för att utnyttja potentialen för smart tillväxt i alla regioner[20].

Kommissionen gör följande:

- Kommissionen har inom ramen för sammanhållningspolitiken 2014–2020 föreslagit att en betydande del av strukturfonderna och Sammanhållningsfonden bör anslås till investeringar som stöder övergången till ett utsläppssnålt samhälle, i synnerhet energieffektivitet och förnybar energi, men också byggnadsrenovering. Kommissionen kommer att fortsätta att främja användningen av roterande fonder inom detta område för att öka hävstångseffekten.

- Kommissionen kommer att utarbeta en uppsättning grundläggande krav som ska uppfyllas i samband med byggnadsarbeten i de gränsöverskridande delarna av transeuropeiska transportnätprojekt. Detta ska garantera en teknisk minimiharmonisering av de olika nationella tillståndsförfarandena.

---

[19] Dessa bör omfatta ett brett spektrum av områden, t.ex. nya material, användning av IKT, återvinning och tillvaratagande av bygg- och rivningsavfall och komfort i byggnader.

[20] http://ipts.jrc.ec.europa.eu/activities/research-and-innovation/s3platform.cfm.

- Kommissionen kommer under våren 2013 att organisera en konferens om innovation i byggsektorn för att kartlägga de tekniska klyftorna längs hela värdekedjan och för att utforma en handlingsplan för att åtgärda dessa problem.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Att tillsammans med andra medlemsstater och den privata sektorn utveckla gemensamma, samordnade initiativ som kombinerar forskning, teknisk utveckling, innovativ upphandling, certifiering, försäkring, interregionala kluster osv. Initiativen ska skynda på införandet av ny kunskap och ny teknik på marknaden, såväl på EU-nivå som på regional nivå. EU kommer att stödja dessa initiativ genom programmen Horisont 2020 och programmet för konkurrenskraft och småföretag (Cosme) 2014–2020. Stödet kommer inte bara att ges i form av direkta bidrag utan också genom finansieringsinstrument som ska förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering, i form av eget kapital eller lån. Nationella och regionala myndigheter uppmanas att se till att de olika typerna av EU-stöd kompletterar varandra och används effektivt, inklusive medel från sammanhållningsfonderna, under förutsättning att tillhörande operativa program tillåter sådana åtgärder.

3.2. Att förbättra personalsituationen inom byggsektorn

Idag råder det brist på kvalificerad arbetskraft främst i byggsektorn men också i byggvaruindustrin. Dessutom finns det stora skillnader mellan utbildningssystemen i de olika EU-länderna i fråga om graden av centralisering eller decentralisering, utbildningens struktur, arbetsmarknadsparternas roll, finansiella strukturer och läroplanerna.

Det är nödvändigt att bättre kunna förutse vilka färdigheter och kvalifikationer som kommer att behövas i framtiden. Man måste också locka till sig tillräckligt många som vill utbilda sig inom de yrken i byggsektorn som berörs, och skapa förutsättningar för bättre arbetsvillkor och karriärplanering, ökad rörlighet för arbetstagare inom sektorn och ett mer omfattande utbud av gränsöverskridande tjänster. I detta avseende måste man ta hänsyn till konsekvenserna av den åldrande arbetskraften i EU och till byggsektorns speciella situation när det gäller hälsa och säkerhet på arbetet.

3.2.1 Åtgärder på kort sikt

Initiativet för att bygga upp kompetens (*BUILD UP Skills*), som lanserats inom programmet intelligent energi för Europa, ska anpassa yrkesutbildningssystemen till den kompetens och de kvalifikationer som behövs i fråga om energieffektivitet och förnybar energi. Detta initiativ kommer att göra det möjligt att fastställa nationella färdplaner för kvalifikationer inför 2020 och stödja inrättandet av storskaliga utbildnings- och certifieringssystem samt kvalifikationer för att förbättra befintliga byggnader, vid behov med stöd av finansieringsinstrument som Europeiska socialfonden och programmet för livslångt lärande och dess efterföljare Erasmus för alla. Detta kommer att öka antalet kvalificerade arbetstagare på marknaden och stärka byggnadsägarnas förtroende, så att de investerar i engergiförbättringar.

Initiativet skulle också kunna fungera som underlag för att fastställa läroplaner, utbildningsprogram eller kvalifikationsbehov på andra områden med anknytning till byggverksamhet och hållbar utveckling (t.ex. industrialiseringen av byggprocessen, användning av innovativa eller okonventionella byggprodukter och byggteknik och användning av IKT i byggnadsstyrsystem).

Kommissionen gör följande:

- Kommissionen ska utvärdera initiativet för att bygga upp kompetens. Den kommer i synnerhet att bedöma om det är lämpligt att utvidga tillämpningsområdet för detta första initiativ till att omfatta ytterligare kategorier av yrkesverksamma inom byggsektorn eller andra kvalifikationsbehov i samband med byggprocessen och vid hållbar utveckling.

Medlemsstater, branschorganisationer och utbildningsanstalter uppmanas att göra följande:

- Att förhandla om kollektivavtal för att stödja kompetensutveckling mot bakgrund av initiativet för att bygga upp kompetens eller andra liknande initiativ.

3.2.2 Åtgärder på medellång och lång sikt

Byggsektorn bör bli bättre på att kartlägga och förutse kompetensbehoven ur ett strategiskt perspektiv och skräddarsy utbildnings- och kvalifikationsprogram i enlighet med detta. I vissa länder finns plattformar för att kartlägga framtida sysselsättnings- och kompetensbehov som kommer att få indirekta konsekvenser för byggsektorn. Ett initiativ på EU-nivå baserat på dialog mellan arbetsmarknadens parter skulle kunna göra informationsutbytet om dessa behov lättare och se till att byggsektorn är redo att införa resurseffektiva arbetsmetoder och att leverera hållbara byggnader. Ett sådant initiativ skulle också kunna förbättra utbildningssystemens förmåga att tillgodose dessa behov.

I detta sammanhang kommer Europeiska kommissionen att stödja en genomförbarhetsstudie som kommer att utföras av arbetsmarknadsparterna i EU om inrättandet av ett europeiskt sektorsråd för kompetens. Europeiska sektorsråd för kompetens är nätverk av nationella observationscentrum som analyserar arbetsmarknaden och kompetensbehoven inom olika sektorer. Nätverken styrs av företrädare för sektorerna och arbetsmarknadsparterna i EU, med medverkan av företrädare för utbildningssektorn, och utbyter exempel på god praxis för att kunna utarbeta rekommendationer om utvecklingen när det gäller kompetens och arbetstillfällen.

Under 2012 kommer kommissionen också att undersöka om det är genomförbart att inrätta allianser för sektorsspecifik kompetens i samband med hållbart byggande mellan yrkesutbildningsanordnare, företag och andra berörda parter i syfte att leverera lämpliga, uppdaterade och nya kursplaner och kurser samt innovativa sätt att tillhandahålla yrkesutbildning.

Stöd till och spridning av instrument som utvecklats inom EU:s politik för livslångt lärande bör främja rörlighet för kvalificerade arbetstagare. I direktivet om utstationering av arbetstagare fastställs tydligt vilka grundläggande arbets- och anställningsvillkor som tjänsteleverantören i värdlandet måste tillämpa för att erbjuda de utstationerade arbetstagarna ett minimiskydd. Direktivet ger därmed utstationerade arbetstagare ett tillräckligt skydd. För att undvika alla former av missbruk och kringgående av regler, och för att undvika social dumpning där utländska tjänsteleverantörer till följd av sämre arbetsvillkor kan konkurrera ut de lokala tjänsteleverantörerna, bör efterlevnaden av direktivet om utstationerade arbetstagare förbättras, i synnerhet med hjälp av bättre information om gällande arbetsvillkor, ett mer effektivt administrativt samarbete och informationsutbyte mellan tillsynsmyndigheterna, effektivare kontroller samt införandet av solidariskt ansvar när det gäller utstationerade arbetstagares löner.

Sektorn står slutligen inför två utmaningar till följd av den demografiska utvecklingen. Å ena sidan bör byggföretagen i EU utarbeta strategier för att kompensera för att allt färre unga arbetstagare i EU börjar jobba inom byggsektorn och för det stora antalet arbetstagare som kommer att gå i pension under de kommande åren. Å andra sidan bör arbetsvillkoren förbättras för att höja arbetstagarnas förväntade livslängd. Dessa två utmaningar kräver en attraktivare arbetsmiljö och mer uppmärksamhet åt hälso- och säkerhetsfrågor i framtiden för att undvika förtidspensioneringar på grund av arbetsolyckor eller arbetssjukdomar.

Kommissionen gör följande:

- Kommissionen kommer i samband med EU:s sociala dialog att främja initiativ för att anpassa yrkesutbildningen till de framtida behoven av kvalifikationer och kompetens inom byggsektorn, även i fråga om resurseffektivitet. Man kommer också att kartlägga grundläggande kompetenskrav inom vissa branscher och underlätta ömsesidigt erkännande av kvalifikationer.

- Kommissionen kommer att stödja de europeiska arbetsmarknadsparterna inom byggsektorn för att inrätta ett europeiskt sektorsråd för kompetens för byggsektorn.

- Kommissionen och kommer att uppmuntra dem att utarbeta initiativ på områden som rör t.ex. energieffektivitet i byggnader, hälsa och säkerhet, kvalitetsstandarder och utbildning, däribland lärlingsutbildning för ungdomar. Dessa initiativ kan vara informationskampanjer eller utbildningsinsatser och beroende på de nationella förhållandena kan de finansieras genom gemensam förvaltning.

- Genom programmet för livslångt lärande kommer kommissionen att undersöka om det går att etablera allianser för sektorsspecifik kompetens inom hållbart byggande, dvs. partnerskap mellan yrkesutbildningsinstanser, företag och andra berörda parter i syfte att utarbeta lämpliga läroplaner och yrkesutbildningskvalifikationer samt innovativa sätt att tillhandahålla yrkesutbildning.

Medlemsstater, arbetsmarknadens parter inom byggsektorn och utbildningsanstalter uppmanas att göra följande:

- Att agera snabbt för att anta det nyligen föreslagna direktivet[21] om genomförande av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster.

- Att upprätta partnerskap för att stödja lämpliga yrkesutbildningssystem på nationell och regional nivå. Systemen ska svara mot de aktuella och kommande behoven inom byggsektorn och i synnerhet inriktas på att öka ledarskapsförmåga och användning av IKT.

- Att inleda och stödja informationskampanjer för att göra byggsektorn mer attraktiv för begåvningar.

3.3 Att förbättra resurseffektivitet, miljöprestanda och affärsmöjligheter

I kommissionens meddelande *Färdplan mot ett resurseffektivt Europa*[22] beskrivs hur verksamheten i byggsektorn påverkar naturresurser, energi, miljö och klimatförändring.

[21] COM(2012) 131 final.

Betydande förbättringar när det gäller byggverksamhet och byggnadsarbete under hela livscykeln kommer att bidra till en konkurrenskraftig byggsektor och till att utveckla ett resurs- och energieffektivt byggnadsbestånd, eftersom alla nya byggnader ska vara nära-nollenergibyggnader där resurseffektiva material används.

Förbättringar av verksamheten i sektorn och bättre byggnader kommer att bana väg för nya affärsmöjligheter, bland annat för små och medelstora företag, eftersom de åtgärder som behövs kan variera efter lokala förhållanden och kräva individuella lösningar. Som nämns i kommissionens meddelande *Färdplan för ett resurseffektivt Europa* kommer kommissionen att under 2013 lägga fram ett meddelande om hållbara byggnader i vilken åtgärder till stöd för en resurseffektiv sektor kommer att utvecklas ytterligare.

För att begreppet hållbart byggande ska förstås bättre och användas i större utsträckning behöver man utarbeta harmoniserade indikatorer, regler och metoder för att bedöma miljöprestanda för byggprodukter, byggprocesser och byggnadsarbete. Dessa bör säkra en konsekvent och ömsesidigt erkänd tolkning av prestanda och upprätthålla en väl fungerande inre marknad för byggprodukter och byggtjänster.

Kommissionen kommer att föreslå metoder för ömsesidigt erkännande eller harmonisering av de olika befintliga bedömningsmetoderna, i syfte att göra dem mer praktiska och billigare för byggföretagen, försäkringsbranschen och investerare. Det här initiativet kommer att bygga på befintliga plattformar, t.ex. den europeiska standardiseringsorganisationens (CEN) nätverk för byggsektorn, vägledningar såsom gemensamma forskningscentrumets vägledning om livscykeltänkande och utvärdering samt europeiska forskningsprojekt som t.ex. *SuperBuildings* och *Open House*.

Detta arbete kommer också att bidra till utvecklingen av en mer systematisk metod för att bedöma hållbarheten hos projekt som ska finansieras med offentligt stöd, t.ex. EU-modeller för kostnadsnyttoanalyser. Pilotprojekt som utarbetats inom ramen för miljöanpassad offentlig upphandling och regionalpolitik skulle kunna förse planeringsmyndigheter och upphandlande myndigheter med lämpliga verktyg, särskilt när det gäller renovering av befintliga byggnader och modernisering av transportinfrastruktur.

Under det offentliga samrådet rapporterade berörda parter inom byggsektorn att vissa byggprojekt kan hindras av nationella godkännandeprocesser. Det kan t.ex. röra sig om förseningar på grund av motstånd från allmänheten, expropriationsfrågor och krav på flera olika tillstånd, t.ex. miljögodkännanden. Dessa problem tydliggjordes i samband med den pågående översynen av direktivet om miljökonsekvensbedömning (MKB)[23], som bland annat syftar till att förenkla och strama upp befintliga förfaranden. Översynen kommer därför att få en positiv effekt i detta avseende, eftersom miljökonsekvensbedömningen är en del av godkännandeförfarandet. De flesta hinder beror på att nationella bestämmelser och administrativa förfaranden som reglerar tillståndsförfaranden skiljer sig åt. Detta gör det svårare att uppnå rättvisa konkurrensvillkor och sprida miljöteknik. I de fall där det är känt att dessa bestämmelser ofta omfattar de områden där medlemsstaterna har exklusiv behörighet (t.ex. äganderättsfrågor) kommer kommissionen att uppmuntra informationsutbyte och främjande av bästa praxis, t.ex. genom frivilligt antagande av uppförandekoder som omfattar

---

22 KOM(2011) 571 slutlig.

23 Rådets direktiv 85/337/EEG om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt.

aspekter av bl.a. tillståndsförfarandet eller inrättandet av ett skiljeförfarande mellan förvaltningar.

Målet att senast 2020 återanvända, återvinna eller samla in 70 % av bygg- och rivningsavfallet, i enlighet med ramdirektivet om avfall, innebär lönsamma affärsmöjligheter för värdekedjan i byggsektorn. Bättre och tydligare definitioner av avfall, harmoniserade registreringsvillkor för avfallstransport och harmoniserade regler om byggprodukternas väsentliga egenskaper när det gäller materialanvändning, hållbarhet och miljövänlighet skulle kunna gagna sektorn.

Kommissionen gör följande:

- Kommissionen kommer att lägga fram initiativ för att förbättra det ömsesidiga erkännandet av miljöprestanda och metoder för riskbedömning, särskilt inom ramen för EU:s standardiseringsverksamhet och försäkringssystem.

- Kommissionen kommer att stödja utarbetandet av en europeisk modell för livscykelbaserad bedömning av kostnadseffektivitet i samband med miljöanpassad offentlig upphandling och för principen om hållbar utveckling i regionalpolitiken.

- Kommissionen kommer att bedöma de hinder som följer av nationell lagstiftning om godkännandeförfaranden för större byggprojekt, i syfte att kartlägga god praxis som gör det möjligt att effektivisera förfarandena (t.ex. etiska regler för tillståndsförfaranden eller skiljeförfaranden mellan förvaltningar).

- Kommissionen kommer att utveckla harmoniserade regler för deklaration av kvalitetskrav för byggprodukter i samband med en hållbar användning av naturresurser inom ramen för förordningen om byggprodukter.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Utvärdera insatserna i byggsektorns undersektorer när det gäller konkurrenskraft och hållbar utveckling på nationell och regional nivå.

3.4. Att stärka den inre marknaden för byggsektorn

Byggsektorn är hårt reglerad på många områden (t.ex. när det gäller produkter, byggentreprenader, yrkeskvalifikationer, arbetsmiljö och miljöpåverkan) och många av dessa aspekter faller under medlemsstaternas behörighet. För att garantera att den inre marknaden för byggprodukter och byggtjänster fungerar bättre, är det viktigt att den rättsliga ramen är så tydlig och förutsägbar som möjligt och att de administrativa kostnaderna står i proportion till målen.

Detta kommer att kräva en mer systematisk analys av de olika regleringsmodeller och administrativa bestämmelser som styr genomförandet av EU-lagstiftningen om byggsektorn. Denna analys kommer att visa hur olika EU-rättsakter samspelar på europeisk och nationell nivå och om förtydliganden eller ytterligare åtgärder krävs för att minska den administrativa bördan för byggentreprenörer samt se till att den inre marknaden fungerar bättre. När det gäller gränsöverskridande tjänster bedömdes vid de effektivitetskontroller som gjordes 2011–2012 hur olika EU-rättsakter som rör byggföretagen påverkar varandra. På så sätt kunde man upptäcka att EU-lagstiftningen ibland inte tillämpas på rätt sätt och att det behövs

förtydliganden och nya åtgärder. Detta kommer att ge upphov till rekommendationer för att påskynda anpassningen av olika nationella och regionala regleringsmetoder.

Eurokoderna kan underlätta denna konvergensprocess. Eurokoderna är en samling byggnadsstandarder och de mest aktuella riktlinjer som finns för byggsektorn. De gäller alla huvudsakliga byggnadsmaterial, alla större byggnadstekniska områden och en lång rad olika typer av byggnadsverk och byggprodukter. Eurokoderna är ett flexibelt verktyg eftersom varje land har möjlighet att anpassa dem till de särskilda förhållanden som råder i landet och att göra egna riskbedömningar när det gäller klimat, jordbävningsrisker, traditioner, osv. Kommissionen uppmanar EU-länderna att införa Eurokoderna som sina nationella byggnadsstandarder[24] för att säkra katastrofsäkra byggnader.

Kommunikation och informationsverksamhet, t.ex. webbportalen BUILD UP[25] kan också främja genomförandet av lagstiftningen och införandet av nya marknadslösningar.

Kommissionen gör följande:

- Kommissionen kommer att kontrollera EU-lagstiftningens ändamålsenlighet för att uppdaga alltför stora administrativa bördor, överlappningar, luckor, inkonsekvenser och föråldrade bestämmelser.

- Kommissionen kommer vid uppföljningen av meddelandet om genomförandet av tjänstedirektivet[26] att prioritera byggsektorn.

- Som uppföljning av sin rekommendation 2003/887/EG kommer kommissionen att lägga fram en rapport om genomförandet av Eurokoder i medlemsstaterna. Därefter kommer kommissionen vid behov att föreslå åtgärder för att främja användningen av Eurokoderna eller, om nödvändigt, kräva att de används vid offentlig upphandling. Kommissionen kommer också att föreslå andra åtgärder, t.ex. nationella riskbedömningar och nationella förvaltningsplaner.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Att utveckla effektiva verktyg för marknadsövervakning i samband med genomförandet av EU-lagstiftningen, som ett led i tillämpningen av förordning 756/2008/EG.

3.5 Att främja EU:s byggföretags globala konkurrenskraft

Sedan 2006 har EU vid sina internationella handelsförhandlingar i allt högre grad försökt få sina handelsparter att lämna ambitiösa åtaganden i fråga om bättre marknadstillträde när det gäller handel med tjänster och offentlig upphandling, särskilt offentliga bygg- och anläggningsarbeten. Ett av de senaste framstegen på detta område är öppnandet av sydkoreanska koncessionsavtal för EU-leverantörer i frihandelsavtalet mellan EU och Sydkorea.

---

24 Kommissionens rekommendation 2003/887/EG av den 11 december 2003.

25 www.buildup.eu.

26 COM(2012) 261 final.

Särskilda interkontinentala forum med Afrika och Latinamerika om hållbart byggande kan stimulera en ändring av offentlig upphandling på dessa marknader så att man tar hänsyn till prestandakriterier, hållbarhet och kostnadseffektivitet.

Partnerskapet mellan EU och Afrika när det gäller transportinfrastruktur[27] ger möjligheter att förbättra transkontinentala förbindelser och skapa ett mer tillförlitligt och säkrare transportsystem.

När det gäller finansiering av infrastruktur kan en rad europeiska finansieringsinstrument och samarbetsfonder dessutom ge stöd till genomförandet av lämpliga åtgärder.

EU-initiativet *Företaget är litet, världen är stor* kommer att erbjuda information, rådgivning och stöd till små specialiserade entreprenörer som försöker ta sig in på de internationella marknaderna och hitta potentiella affärspartner. Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) stöder också utvecklingen av nya affärsmodeller för små och medelstora företag, särskilt vid internationalisering.

Det finns ett stort intresse för att använda Eurokoderna utanför EU, i länder som vill ersätta eller uppdatera sina nationella standarder med hjälp av tekniskt avancerade riktlinjer, eller som är intresserade av att utveckla sitt handelssamarbete med EU och Efta-länderna. Lagstiftningsdialogen mellan EU och Ryssland har gjort betydande framsteg i detta avseende.

Kommissionen gör följande:

- Kommissionen har lagt fram ett lagstiftningsinitiativ[28] för att se till att tredjeländers marknader för offentlig upphandling öppnas och att EU:s företag kan konkurrera med sina utländska konkurrenter på lika villkor.

- Kommissionen kommer att fortsätta att försöka få sina handelsparter att lämna ambitiösa åtaganden i fråga om bättre marknadstillträde, både när det gäller tillgång till kommersiella marknader och till marknaderna för offentlig upphandling.

- Kommissionen kommer att samarbeta med Europeiska investeringsbanken i syfte att öka möjligheterna att använda EU:s finansieringsinstrument för att stödja transkontinentala förbindelser.

- Kommissionen kommer att ge finansiellt stöd till tekniskt bistånd för att hjälpa små specialiserade entreprenörer som vill etablera sig på internationella marknader.

- Kommissionen kommer att utveckla samarbetet med tredjeländer, särskilt i Afrika och Latinamerika, men också i samband med lagstiftningsdialogen mellan EU och Ryssland, EU:s grannskapspolitik och Europa-Medelhavspartnerskapet, så att man tar hänsyn till hållbart byggande inom offentlig upphandling. Kommissionen kommer bl.a. att uppmuntra dessa parter att använda Eurokoderna som ett verktyg för att genomföra sina egna standarder på detta område.

Medlemsstaterna uppmanas att göra följande:

- Att agera snabbt för att anta det nya förslaget till förordning[29] om tillträdet för varor

[27] KOM(2009) 301 slutlig.

och tjänster från tredjeländer till unionens inre marknad för offentlig upphandling och förfaranden till stöd för förhandlingar om tillträde för varor och tjänster från unionen till tredjeländers marknader för offentlig upphandling.

4. FÖRVALTNING OCH GENOMFÖRANDE AV STRATEGIN

En handlingsplan med uppgifter om de väntade resultaten av de olika rekommendationerna, ansvarsfördelningen mellan Europeiska kommissionen, medlemsstaterna och branschorganisationerna och tidsplanen för genomförandet bifogas detta meddelande.

För att strategin ska kunna genomföras krävs att de många pågående initiativen på europeisk och nationell nivå samt inom olika sektorer rationaliseras och samordnas. På så sätt kan man skapa fler synergieffekter och maximera dess effekter på kort, medellång och lång sikt. Strategin bör bygga på en förvaltningsstruktur som kombinerar både tematisk och strategisk samordning och övervakning, bl.a. följande:

- Ett strategiskt trepartsforum på hög nivå (kommissionen, medlemsstaterna och branschföreträdare) som kommenterar EU-initiativ som påverkar byggsektorn och genomförandet av strategin. De lämnar därefter rekommendationer om eventuella anpassningar av strategin eller föreslår nya initiativ.

- Tematiska grupper som består av företrädare för medlemsstaterna och branschföreträdare som är intresserade av särskilda prioriterade områden i strategin. De tematiska grupperna ska kontakta och hålla sig à jour med befintliga europeiska nätverk och projekt. Dessa grupper kommer att övervakas av de tjänstegrenar vid kommissionen som ansvarar för de särskilda frågor som ska tas upp av varje grupp.

Denna struktur skulle göra det möjligt för EU att ge strategisk rådgivning och att förankra initiativet lokalt och få synpunkter från medlemsstaterna och byggsektorns undersektorer. Samarbetet mellan undersektorerna och längs hela värdekedjan måste stärkas för att de globala utmaningarna ska kunna antas.

5. SLUTSATSER

Konkurrenskraften inom byggsektorn är en ständig politisk prioritet eftersom denna sektor har så stor betydelse för EU:s BNP och sysselsättning. Byggsektorn spelar också en avgörande roll för att EU ska nå vissa kritiska klimat, miljö- och energimål.

Särskilt under en ekonomisk kris bör EU:s politik på områden som klimatförändring, energieffektivitet och förnybar energi ses som en möjlighet att få fart på omsättningen och sysselsättningen i byggsektorn, inte minst mot bakgrund av målet att främja byggnadsrenovering på ett hållbart sätt.

I detta meddelande framhävs områden med tillväxtpotential för företag i byggsektorn. Denna potential kan många gånger förverkligas inom ramen för EU:s befintliga politiska strategier och instrument. Genom strategierna kan man t.ex. uppmuntra till långsiktiga investeringar i transeuropeiska nät, forskning och innovation och till initiativ för att förbättra

---

[28] COM(2012) 124 final.
[29] COM(2012) 124 final.

personalsituationen, vilket skulle öka byggsektorns konkurrenskraft såväl på EU:s inre marknad som på världsmarknaderna. Man bör också skapa ett tydligt och enhetlig regelverk och använda harmoniserade metoder för bedömning av hållbarhetsprestanda och därmed säkra en välfungerande inre marknaden för byggprodukter och byggtjänster.

För att strategins mål ska kunna nås krävs det att medlemsstaterna och berörda parter på olika nivåer inom byggsektorn engagerar sig:

- Det strategiska trepartsforumet på hög nivå bör ha ett tydligt mandat för att kunna göra en kritisk bedömning av byggsektorns resultat.
- Medlemsstaterna och aktörerna inom byggsektorn bör se till att det finns lämpliga kopplingar till nationella och sektorsspecifika program för byggsektorn.
- Medlemsstaterna och aktörerna inom byggsektorn bör göra det lättare för de tematiska grupperna att dela med sig av erfarenheter och god praxis, så att byggföretagen kan omsätta dessa i praktiken.
- Alla politiska åtgärder bör övervakas och bedömas utifrån ett antal indikatorer.

BILAGA – HANDLINGSPLAN

Åtgärder på kort sikt (2012–2014) – avsnitten 3.1.1 och 3.2.1 i meddelandet

Åtgärder	**Resultat**	**Politiskt sammanhang**	**Ansvarig**	**Löptid**
Analys av olika europeiska och nationella finansieringsinstrument som ger stöd till energieffektiva byggnader	Europeiska kommissionens rapport och rekommendationer om finansiellt stöd till energieffektiva byggnader	Direktiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda/ handlingsplan för energieffektivitet 2011	Europeiska kommissionen	Pågående – slutar 2013
Skatteinstrument och kreditmekanismer, som står i proportion till hållbarhetsmålen, för att främja renoveringsprojekt	Kommissionens arbetsdokument om genomförandet av energieffektivitetsåt gärder i medlemsstaterna (inklusive skatteinstrument och kreditmekanismer inom byggsektorn) mot bakgrund av nationella handlingsplaner för	Direktiv 2006/32/EG om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster/Dir ektiv 2010/31/EU om byggnaders energiprestanda	Europeiska kommissionen	2012–2013

	energieffektvitet			
Pilotprojekt om försäkring och prestandagarantier	Preliminära rekommendationer om försäkringssystem som ska omfatta prestandagarantier från små byggentreprenörer	Nytt pilotprojekt som stöds av Europaparlamentet (lanserades 2012)	Europeiska kommissionen	2013
Informationskampanj om det nya direktivet om sena betalningar	Bättre kunskap om entreprenörernas rättigheter i fråga om betalningsvillkor	Direktiv 2011/7/EU	Europeiska kommissionen	2012
Pilotprojekt om snabb och effektiv indrivning av utestående fordringar av små och medelstora företag som bedriver gränsöverskridande verksamhet	Bättre kunskap om entreprenörernas rättigheter i fråga om betalningsvillkor	Direktiv 2011/7/EU	Europeiska kommissionen	2012–2013
Utvärdering av initiativet för att bygga upp kompetens (*Build-up skills*) i syfte att utvidga initiativet till att omfatta andra kategorier av yrkesverksamma inom byggsektorn och andra kvalifikationsbehov	Utvärderingsrapport	Programmet *Intelligent energi - Europa*	Europeiska kommissionen	2013–2014
Finansieringstekniska instrument och stöd till projektutveckling för mindre renoveringsprojekt med avtalsenliga garantier för byggnaders prestanda	Rapport från medlemsstaterna om genomförandet	Strukturfonderna	Medlemsstaterna	2012–2014

	av finansieringsinstrumenten och finansieringsmekanismerna			
Inkludering av färdplaner för initiativet för att bygga upp kompetens i prioriteringarna för Europeiska socialfondens finansiering 2014–2020	Färdplan för initiativet för att bygga upp kompetens som genomförs genom finansiering från Europeiska socialfonden	Energipolitik Regionalpolitik Sysselsättningspolitik	Europeiska kommissionen Medlemsstaterna	2012–2013

Åtgärder på medellång och lång sikt (2014–2020)

1. Att främja gynnsamma investeringsvillkor– avsnitt 3.1.2 i meddelandet

Åtgärder	**Resultat**	**Politiskt sammanhang**	**Ansvarig**	**Löptid**
Teknisk minimiharmonisering av de olika nationella tillståndsförfarandena för de gränsöverskridande delarna av transeuropeiska transportnätprojekt	Gemensam teknisk EU-specifikation	Transeuropeiska transportnät	Europeiska kommissionen	2014–2016
Kartläggning av de tekniska luckorna längs hela värdekedjan inom byggsektorn och utformning av en handlingsplan för att åtgärda dessa luckor	Konferens och rekommendationer om prioriteringar angående innovation i byggsektorn	Innovationspolitik	Europeiska kommissionen	2013
Samordnade initiativ mellan medlemsstaterna och privata aktörer som kombinerar forskning-innovation-upphandling, certifiering, försäkring, interregionala kluster osv. för att skynda på införandet av ny kunskap och teknik på såväl EU-nivå som på regional nivå	Projekt	Horisont 2020 Cosme EU:s sammanhållningspolitik	Medlemsstaterna	2014–2020

2. Att förbättra personalsituationen – avsnitt 3.2.2 i meddelandet

Åtgärder	**Resultat**	**Politiskt**	**Ansvarig**	**Löptid**

		sammanhang		
Initiativ inom EU:s sociala dialog för att anpassa yrkesutbildningen till de framtida behoven av kvalifikationer inom byggsektorn, kartlägga grundläggande kompetenskrav inom vissa branscher och underlätta ömsesidigt erkännande av kvalifikationer	Undersökning för att utveckla en informationsplattform	EU:s sociala dialog	Europeiska kommissionen	2012–2014
Inrättandet av ett europeiskt sektorsråd för kompetens för byggsektorn för att utarbeta initiativ på områden som rör t.ex. energieffektivitet och resurseffektivitet i byggnader, hälsa och säkerhet, kvalitetsstandarder, lärlingsutbildningar, gemensam förvaltning av medel av arbetsmarknadens parter osv.	Europeiskt sektorsråd för kompetens	EU:s sociala dialog	Europeiska kommissionen	2013–2016
Europeiska allianser för sektorsspecifik kompetens i samband med hållbart byggande	Partnerskap för att tillhandahålla anpassade kursplaner eller yrkesutbildning på innovativa sätt	Ny kompetens för nya arbetstillfällen	Europeiska kommissionen	2013–2016
Snabbt antagande av det nyligen föreslagna direktivet om genomförande av direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare	Antagande av ett nytt EU-direktiv	Direktiv 96/71/EG	Rådet och Europaparlamentet	2012–2014
Upprättande av partnerskap för att stödja yrkesutbildningssystem på nationell och regional nivå för att möta aktuella och kommande behov inom byggsektorn, särskilt inom IKT	Riktade partnerskap för att stödja yrkesutbildning	Nationell politik för yrkesutbildning	Branschorganisationer	2013–2016
Informationskampanjer för att göra byggsektorn mer attraktiv för begåvningar	Informationskampanjer		Branschorganisationer	2012–2020

3. Att förbättra resurseffektivitet, miljöprestanda och affärsmöjligheter – avsnitt 3.3 i meddelandet

Åtgärder	**Resultat**	**Politiskt sammanhang**	**Ansvarig**	**Löptid**
Ömsesidigt erkännande av metoder för att bedöma byggnaders miljöprestanda[30]	EU-system för miljöbedömning av byggnader och EU-omfattande tekniska specifikationer	EU:s politik för resurseffektivitet och EU:s standardiseringspolitik	Europeiska kommissionen	2014–2016
Ömsesidigt erkännande av riskbedömningsmetoder med beaktande av miljöprestanda, särskilt i samband med EU:s standardiseringsverksamhet och försäkringssystem	EU-omfattande tekniska specifikationer	EU:s standardiseringspolitik	Europeiska kommissionen	2014–2018
EU-metod för livscykelkostnad för byggnader inom miljöanpassad offentlig upphandling[31]	EU-vägledning om livscykelkostnader inom offentlig upphandling	Miljöanpassad offentlig upphandling	Europeiska kommissionen	2014–2016
Ökad tillämpning av miljöanpassad offentlig upphandling inom regionalpolitiken under den kommande programperioden[32]	Ytterligare kampanjer för att främja kriterier för miljöanpassad offentlig	Regionalpolitik	Europeiska kommissionen	2014–2020

[30] Åtgärden kommer att utvecklas ytterligare i meddelandet om hållbara byggnader under 2013.
[31] Åtgärden kommer att utvecklas ytterligare i meddelandet om hållbara byggnader under 2013.

	upphandling inom byggsektorn i EU-finansierade projekt			
Bedömning av de hinder som följer av nationell lagstiftning om godkännandeförfaranden för större byggprojekt	Operativa slutsatser från revisionsförfarandet i samband med direktivet om miljökonsekvensbedömningar Vägledning för effektiva förfaranden för miljökonsekvensbedömningar vid energiinfrastrukturprojekt av gemensamt intresse	Miljökonsekvensbedömningar och nationella tillståndsförfaranden	Europeiska kommissionen	2013–2016
Harmoniserade regler för deklaration av kvalitetskrav för byggprodukter i samband med en hållbar användning av resurser[33]	Harmoniserade EU-regler och uppdaterade harmoniserade EU-	GD Näringsliv/Förordningen om	Europeiska kommissionen	2013–2018

[32] Åtgärden kommer att utvecklas ytterligare i meddelandet om hållbara byggnader under 2013.
[33] Åtgärden kommer att utvecklas ytterligare i meddelandet om hållbara byggnader under 2013.

	standarder	byggprodukter		
Utvärdering av insatserna i byggsektorns undersektorer när det gäller konkurrenskraft och hållbar utveckling på nationell och regional nivå	Rapporter	Nationell politik för byggsektorn	Medlemsstaterna	

4. Att stärka den inre marknaden för byggsektorn – avsnitt 3.4 i meddelandet

Åtgärder	**Resultat**	**Politiskt sammanhang**	**Ansvarig**	**Löptid**
Kontroller av EU-lagstiftningens ändamålsenlighet för att uppdaga alltför stora administrativa bördor, överlappningar, luckor, inkonsekvenser och föråldrade bestämmelser	Utvärderingsrapport och rekommendationer om EU-lagstiftningen	Smart lagstiftning	Europeiska kommissionen	2013–2015
Översyn av genomförandet av Eurokoder i medlemsstaterna och förslag för att främja användningen av Eurkoderna vid offentlig upphandling, samt andra åtgärder, t.ex. nationella riskbedömningar och nationella förvaltningsplaner	Rapport om eventuella standardiseringsmandat för andra viktiga konstruktionsstandarder	Europeiska kommissionens rekommendation om Eurokoder 2003/887/EG	Europeiska kommissionen	2013–2014
Marknadsövervakning i samband med genomförandet av EU-lagstiftningen	Färre klagomål från branschen	Förordning 765/2008/EG	Medlemsstaterna	

5 Att främja EU:s byggföretags globala konkurrenskraft – hänvisningar i punkt 3.5 i meddelandet

Åtgärder	**Resultat**	**Politiskt sammanhang**	**Ansvarig**	**Löptid**
Förhandlingar om handelsåtaganden när det gäller tillgång till tredjeländers kommersiella marknader och marknader för offentlig upphandling	Handelsavtal som säkrar marknadstillträde för byggprodukter och byggtjänster	EU:s handelspolitik	Europeiska kommissionen	Pågående
Ökade möjligheter att använda EU:s finansieringsinstrument, t.ex. från Europeiska investeringsbanken för att stödja transkontinentala förbindelser	Riktad information om användningen av EU:s finansieringsinstrument	T.ex. partnerskapet mellan EU och Afrika om transportinfrastruktur	Europeiska kommissionen	2013–2016
Finansiellt stöd till tekniskt bistånd för att hjälpa små specialiserade entreprenörer som vill etablera sig på internationella marknader	Tekniskt bistånd till små entreprenörer i EU	Meddelandet *Företaget är litet, världen är stor*	Europeiska kommissionen	2012–2015
Utveckling av samarbetet med Afrika, Latinamerika, Ryssland och EU:s grannländer i fråga om hållbart byggande inom offentlig upphandling	Internationella forum	EU:s utrikespolitiska dialog och lagstiftningsdialog	Europeiska kommissionen	2013–2015

Snabbt antagande av den nyligen föreslagna förordningen om tillträde för varor och tjänster från tredjeländer till EU:s inre marknad för offentlig upphandling och förfaranden till stöd för förhandlingar om tillträde för varor och tjänster från unionen till tredjeländers marknader för offentlig upphandling	Antagandet av en EU-förordning	Förslag till förordning om ömsesidig marknadstillgång	Medlemsstaterna	2012–2014